

ת"פ 20057/03/19 - מדינת ישראל נגד מחאמיד עבד אלג'באר - בהעדר, מוחמד גהגא - בהעדר, חליל אלרדיני - בהעדר, מנצור אלמג'ירה - בהעדר

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"פ 20057-03-19 מדינת ישראל נ' גוארביע ואח'

בפני כבוד השופטת, סגנית הנשיא נועה חקלאי
בעניין: המאשימה

מדינת ישראל

ע"י ב"כ עוה"ד יפתח לנדאו

נגד

הנאשמים

2. מחאמיד עבד אלג'באר - בהעדר
3. מוחמד גהגא - בהעדר
4. חליל אלרדיני - בהעדר
5. מנצור אלמג'ירה - בהעדר

כולם על ידי ב"כ עוה"ד תורג'מן

גזר דין

כתב האישום

1. הנאשמים הורשעו לאחר שמיעת הוכחות בעבירות הבאות:

נאשמים 4 ו-5 הורשעו בעבירות של לכלוך והשלכת פסולת ברשות הרבים בניגוד לסעיפים 2, 4 ו-13(ב) לחוק שמירת הניקיון, תשמ"ד - 1984 (להלן - "חוק שמירת הניקיון") ביחד עם סעיף 29 לחוק העונשין תשל"ז - 1977 (להלן - "חוק העונשין"), נאשמים 2 ו-3 הורשעו בניסיון לעבור עבירה של לכלוך והשלכת פסולת ברשות הרבים.

נאשמים 4 ו-5 הורשעו גם בעבירות של גרימת ריח חזק או בלתי סביר המפריע או עלול להפריע לאדם המצוי בקרבת מקום או לעוברים ושבים בניגוד לסעיפים 3, 11(א)(1) ו-14 לחוק למניעת מפגעים, תשכ"א 1961 (להלן - "חוק למניעת מפגעים"), אי הימנעות מפעולה העלולה לזהם מים והשלכה של חומרים מוצקים נוזליים או גזיים לתוך מקור מים או בקרבתו, עבירות לפי סעיפים 20(א) ו-20(ב) לחוק המים, תשי"ט 1959 (להלן - "חוק המים"), נאשמים 2 ו-3 זוכו מעבירות אלה.

בנוסף, נאשמים 2 ו-4 הורשעו גם בעבירה של עיסוק ללא רישיון או היתר זמני בניגוד לסעיפים 4 ו-14 לחוק רישוי

עסקים, תשכ"ח - 1968 ביחד עם פריט 5.1(ב) לצו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי), תשע"ג - 2013 (להלן ביחד - "חוק רישוי עסקים").

2. על פי עובדות כתב האישום בהן הורשעו, נאשם 2 היה בעלים ומנהל עסק של הובלת פסולת ללא רישיון, ובעליהם של משאית ונגרר. נאשם 3 שימש כנהג המשאית והנגרר אצל נאשם 2. נאשם 4 ניהל עסק בלתי חוקי להובלת פסולת והיה בעליה של משאית ושופל (להלן - "השופל"). נאשם 5 שימש כנהג משאית אצל נאשם 4.

ביום 18.3.18 בשעות הערב, אדם שזהותו לא ידועה, הפעיל שופל ובאמצעותו דחף פסולת לאתר פסולת פיראטי המצוי בתוך נחל צאן. באותו המועד, המתינו במקום שתי משאיות נהוגות בידי נאשמים 3 ו-5.

בסמוך לאחר מכן, נאשם 5 נסע עם המשאית לאחור כאשר מפעיל השופל מכוון אותו, והחל לשפוך פסולת ביתית ואחרת באתר. השוטרים שהיו סמוך למקום רצו לכיוונם, אך נאשם 5 ומפעיל השופל החלו במנוסה רגלית. נאשם 5 נתפס במקום על ידי אחד השוטרים. נהג השופל לא נתפס. נאשם 3 אף הוא נתפס במקום (הוא לא ניסה לברוח), כאשר המשאית בה נהג והנגרר שחובר לה היו עמוסים בפסולת ביתית.

נאשם 2 אשר ליווה את נאשם 3 למקום הנ"ל, נהג באותה עת ברכבו ושהה בסמוך למשאית והנגרר שהיו נהוגים כאמור בידי נאשם 3.

במעשים המתוארים השליכו נאשמים 4 ו-5 פסולת ברשות הרבים, ונאשם 2 ו-3 ניסו להשליך פסולת ברשות הרבים, נאשמים 4 ו-5 השליכו פסולת בקרבת מקור מים ולא נמנעו מפעולה שעלולה לגרום לזיהום מים, במישרין או בעקיפין ונאשמים 2 ו-4 ניהלו עסק של הובלת פסולת ביתית ללא רישיון עסק.

טיעוני הצדדים

3. ב"כ המאשימה בטיעוניה הפנה לחומרת העבירות, לערכים המוגנים שנפגעו ולמידת הפגיעה בהם. טען, כי מתחם העונש ההולם נע מעשרות אלפי שקלים ועד 75,000 ₪ להשלכה בודדת של פסולת לצד ענישה נלווית והפנה לפסיקה רלוונטית כתמיכה לטיעוניה. בשל חומרת העבירות בנסיבות שבכתב האישום, ב"כ המאשימה עתר להטיל על הנאשמים את העונש המקסימלי. על נאשמים 2 ו-4 עתר להטיל קנס בסכום של 75,000 ₪ והתחייבות בשיעור כפול, ועל נאשמים 3 ו-5 עתר להשית קנס בסכום של 50,000 ₪ והתחייבות בשיעור כפול.

4. ב"כ הנאשמים ציין שהנאשמים 2 ו-3 זוכו מהעבירה השלמה והורשעו רק בניסיון לעבור את העבירה. כמו כן זוכו מעבירות נוספות.

ב"כ הנאשמים ביקש להקל בעונשם של כלל הנאשמים בשל מחדלי החקירה ובשל אכיפה בררנית, הגם שטיעוניהם אלו לא היה בהם די כדי להביא לזיכויים.

ב"כ הנאשמים ציין כי מתחם העונש ההולם לנאשמים 2 ו-3 אשר לא השלימו את ביצוע העבירה חייב להיות קל יותר ממתחם העונש ההולם ביחס לנאשמים 4 ו-5 אשר השלימו את ביצוע העבירה.

על כן טען ב"כ הנאשמים כי מתחם העונש ההולם בעניינם של נאשמים 2 ו-3 כולל קנס שנע בין 5,000-15,000 ₪ ומתחם העונש ההולם בעניינם של נאשמים 4 ו-5 כולל קנס שנע בין 10,000-20,000 ₪.

בעניינו של נאשם 2, ציין ב"כ הנאשמים שהוא מצוי בהסדר חוב של 700,000 ₪, במסגרת הסדר נושים כחלק מהליך משפטי (לא הוצגו מסמכים).

בעניינו של נאשם 4, הפנה ב"כ הנאשמים לנסיבותיו האישיות, לכך שהיה מעורב בתאונת דרכים קשה, שכתוצאה ממנה נפגע בפציעה מאוד קשה בגופו, שהוא עדיין נזקק לטיפולים רפואיים משמעותיים וסובל מקשיים מרובים והכל כמפורט במסמכים הרפואיים. עוד הפנה למצבם הרפואי של ילדיו של נאשם 4, שחולים במחלה גנטית חמורה, מחלה חשוכת מרפא (הוצגו אישורים).

ביחס למצבו הכלכלי של נאשם 4 טען בא כוחו כי הנאשם אינו עובד מזה כשנתיים, מצוי בחובות של מיליוני שקלים והחל בהליכי חדלות פירעון בגין חוב של 2.4 מיליון ₪, כאשר ניתן בעניינו צו הקפאת הליכים. לפיכך, ב"כ הנאשם ביקש לקבוע מתחם עונש הולם נמוך מבחינת הקנס בשל מצבו הכלכלי של נאשם 4 ואף לחרוג מהמתחם בשל מצבו הרפואי.

לאור כל האמור עתר ב"כ הנאשמים להטיל על הנאשמים את העונשים הבאים:

על נאשם 3 קנס בסך 5,000 ₪.

על נאשם 2 קנס גבוה יותר מ- 5000 ₪, אך לא ברף העליון של המתחם (הרף העליון כאמור - 15,000 ₪ לשיטתו).

על נאשם 4 קנס זהה לזה של נאשם 2, בשל נסיבותיו החריוגות.

על נאשם 5 על אף שהיה מקום להטיל קנס נמוך יותר מזה של נאשם 4, בשל נסיבותיו החריוגות של נאשם 4, הקנס שיוטל על נאשם 5 צריך להיות לשיטתו בגובה שווה לזה של נאשם 4.

5. נאשם 4 בדבריו האחרונים ציין שהוא אב ל-14 ילדים, שניים מתוכם מטופלים בבית החולים. ציין שהוא עצמו מטופל בשל בעיות רפואיות רבות, אמור לעבור ניתוח מעקפים, מצוי בחדלות פירעון וטען כי יש לו חובות רבים לאנשים פרטיים, שתבעו אותו אף ללא קשר להליך חדלות הפירעון.

נאשם 5 בדבריו האחרונים, הביע צער על המעשים, לדבריו זו פעם ראשונה שזה קורה לו וביקש התחשבות בעונש.

נאשמים 2 לא ביקש לומר דבר.

נאשם 3 לא התייצב לדין הטיעונים לעונש.

דין והכרעה

מתחם העונש ההולם

6. **הערכים המוגנים** שנפגעו בעבירות שביצעו הנאשמים הם שמירה על משאבי הטבע, בריאות האדם ואיכות חיי וחיי הדורות הבאים אחריו, שמירה על שלום הציבור ובריאותו, על איכות המים והאוויר, שמירה על התחרות החופשית בשוק העסקים.

7. על חשיבות הערכים המוגנים בחוק שמירת הניקיון ראו דברי בית המשפט העליון בשבתו כבג"צ בבג"צ 4128/02 **אדם טבע ודין - אגודה ישראלית להגנת הסביבה נ' ראש ממשלת ישראל (16.3.04)**:

"האדם הוא חלק מסביבתו. הוא מקיים עם סביבתו יחסי גומלין. הוא משפיע על סביבתו והוא מושפע ממנה. הקרקע, המים, האוויר הם היסודות לקיום האנושי. . . איכות החיים נקבעת על-פי איכות הסביבה. אם לא נשמור על הסביבה, הסביבה לא תשמור עלינו. מכאן החשיבות הרבה - לכל פרט ופרט ולחברה ככלל - בשמירה על איכותה של הסביבה שבה מתנהלים חיינו. . . אכן, אחד האתגרים החשובים ביותר של ימינו (בעולם ובישראל) הוא זה של איכות הסביבה. יש בו ביטוי לצורך של "שמירת הטבע והנוף - מעשה בראשית - בלא שיד אדם תקלקל את מעשה הבריאה". . . אחד הערכים החברתיים הראויים להגנה הוא זה של שמירה על משאבי הטבע."

ראו גם רע"פ 362/13 **עלי חסן גמיל נ' מדינת ישראל (27.08.2013)**, פסקה 18 בהחלטת כב' השופט מלצר:

"בית משפט זה עמד לא אחת על החומרה הרבה שיש בעבירות הגורמות לנזק לסביבה, ועל חובתנו, כחברה וכבני-תרבות, להקפיד ולשמור על נקיונה, חוסנה ושלמותה של הסביבה בה אנו חיים"

וגם רע"פ 7861/03 מדינת ישראל נ' המועצה האזורית גליל תחתון (8.5.2006):

"שמירת הפסולת או פיזור וניקוז בדרך בלתי מבוקרת תביא לפגיעה- לעיתים פגיעה אנושה - באיכות החיים, צחות האוויר, בזיהום מ-תהום, בהשמדת החי".

8. על החשיבות בענישה מחמירה לצורך מיגור העבירות ראו למשל דברי בית המשפט העליון ברע"פ 1223/07 **סח עלי מורשד נ' מדינת ישראל המשרד לאיכות הסביבה (12.2.2007)**:

"הצורך החברתי הגובר בשמירה על משאבי הטבע ההולכים ומתדלדלים וההכרה בנזק שנגרם לכלל הציבור בשל זיהום הטבע והסביבה, חייבה את המחוקק לקבוע רמת ענישה משמעותית לעוברים עבירות אלו, ואת בית-המשפט בתורו לנקוט מדיניות ענישה מחמירה כלפי אותם עבריינים".

ראו רע"פ 9934/08 ג'באלי נ' משרד להגנת הסביבה (3.12.08):
"בצדק הדגיש בית-המשפט קמא את הצורך בענישה משמעותית לאלה המזהמים את הטבע בניגוד לחוק וממניעים של כדאיות כלכלית."
ראו גם רע"פ 6990/10 דדון חזי וציון 1992 בע"מ נ' מדינת ישראל (24.11.10).

9. על הערך החברתי שנפגע בעבירה על חוק רישוי עסקים עמד בית המשפט ברע"פ 4270/03 מדינת ישראל נ' תנובה מרכז שיתופי לשיווק ותוצרת חקלאית בישראל בע"מ (1.12.04):

"מטרתו של החוק היא לשמור ולהגן על ערכים שונים הנתפשים בחברתנו כערכים חשובים, ולקיומם של ערכים אלה נכונים אנו לצמצם את חופש העיסוק על דרך הטלתן של הגבלות להפעלתו של "עסק". כך הוא הערך של שלום הציבור, כך הוא הערך של שמירה על בריאות הציבור ובטיחותו, כך הוא הערך של שמירה על איכות הסביבה ועל איכות החיים בכלל וכך הם הערכים האחרים המנויים, אחד אחד בשורה עורפית, בהוראת סעיף 1(א) שלחוק רישוי עסקים. אלו הן תכליותיו המוצהרות, הברורות והחד-משמעיות של החוק: פיקוח על "עסקים" ועל בתי-עסק להגנה על מטרות חברה וסביבה אלו ואחרות. עצם קיומו והפעלתו של עסק עלול לסכן עניינים החשובים לכלל ולפגוע בהם, ובאמצעות החוק מבקשים אנו לוודא כי כל "עסק" ו"עסק" ינהג דרכיו כך שאותם ערכים לא ייפגעו ולא יינזקו".

10. **מידת הפגיעה בערכים המוגנים** על ידי הנאשמים בכל הנוגע לשפיכת הפסולת אינה ברף מאוד גבוה, בשם שנאשמים 4 ו- 5 אחראים לשפיכה פסולת ממשאית אחת ונאשמים 2 ו-3 לא הספיקו בפועל להשלים את ביצוע העבירה ולשפוך את הפסולת.

11. **באשר לנסיבות ביצוע העבירות** נתתי דעתי לכך שהשלכת הפסולת בפועל בוצעה ממשאית יחידה (ללא נגרר), נתתי דעתי לכך שאין אינדיקציה לפגיעה בפועל במקורות מים, נתתי דעתי לחלקו של כל אחד מהנאשמים בפרשה. לכך שנאשם 5 הוא נהג שכיר של נאשם 4. לכך שנאשם 4 הוא הבעלים של המשאית ממנה הושלכה הפסולת וגם של השופל אשר נהגו, שנותר אלמוני, דחף את הפסולת שהושלכה לתוך נחל צאן. לכך שנאשם 3 הוא נהג שכיר של נאשם 2 וכי מהראיות שהוצגו בפני עולה כי השניים הגיעו במיוחד מתחנת המעבר באום אל פאחם ועד לנגב לצורך השלכת הפסולת במקום. עוד נתתי דעתי כאמור לכך שהגם שנאשם 3 נהג במשאית ונגרר אשר שניהם עמוסים פסולת, בסופו של יום לאור התערבות הפקחים, נאשם 3 לא הספיק להשליך הפסולת.

12. לא מצאתי כי העובדה שזהותו של מפעיל האתר נותרה לא ידועה, ובשל כך לא נאכפה העבירה שבוצעה על ידו, יש בה כדי להשפיע על מתחם העונש ההולם בעניינם של הנאשמים. לא שוכנתי כי האכיפה היתה בררנית

באופן שמצדיק הקלה בעונשם של אלו שהועמדו לדין.

אין בידי אף לקבל את טענת ב"כ הנאשמים כי מחדלי החקיקה שהתגלו יש בהם כדי להשפיע לקולה על מתחם העונש ההולם, או על העונש בתוך המתחם.

לא מצאתי כי נפלו מחדלי חקירה חמורים, בוודאי לא כאלה שיש בהם כדי להשפיע על העונש.

13. בחינת מדיניות הענישה הנוהגת מעלה שבמקרים דומים, של השלכת פסולת ברשות הרבים והובלת פסולת ללא רישיון עסק מתאים, הענישה נעה ממאסר מותנה ועד מאסרים בפועל, קנסות בסכומים של עשרות אלפי שקלים וענישה נלווית. הענישה משתנה בהתאם לנסיבות, לרבות חלקו של הנאשם (אם הוא נהג או בעלים, כמות העבירות, סוג הפסולת המושלכת, ועוד).

ישנה אבחנה ברורה בין מי שמבצע את העבירה כנהג שכיר של אחר, אשר הוא עצמו אינו נהנה מהרווח הכלכלי הגלום בעבירה, לבין בעלי הרכב או בעלי העסק שמבצעים את העבירה למען השגת רווח כלכלי ואף נהנים מרווח זה. עונשם של האחרונים גבוה יותר מאלו של הנהגים.

ראו למשל את פסקי הדין הבאים:

· רע"פ 1452/16 מ.ס. פינני אשפה בע"מ נ' המשרד לאיכות הסביבה (6.11.16): המבקשים הורשעו בעבירה בודדת של השלכת פסולת. על החברה הוטל קנס בסך ₪ 65,000 וכן התחייבות, על מנהלה הוטל קנס בסך ₪ 45,000 וענישה נלווית. ערעור המבקשים על חומרת העונש נדחה. בקשת רשות הערעור נדחתה בהמלצת בית המשפט העליון ובהסכמת המבקשים.

· רע"פ 3780/14 **תקלה נגד מדינת ישראל** (29.5.14): המבקש הורשע לאחר שמיעת הוכחות בעבירה בודדת של **ניסיון** השלכת פסולת. בית משפט קמא קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין מאסר על תנאי לבין 6 חודשי מאסר בפועל, לצד קנס שנע בין 25,000-100,000 ₪ לעבירה המוגמרת ובין 10,000-100,000 ₪ לעבירת הניסיון וגזר על המבקש שישה חודשי מאסר על תנאי, קנס בסך של 50,000 ₪, 3 חודשי פסילה על תנאי וחתימה על התחייבות. בית המשפט המחוזי דחה את הערעור על שני חלקיו, אישר את מתחמי העונש שקבע בית משפט קמא וקבע כי לאור העובדה שמדובר בעבירות כלכליות יש להטיל עונשים כספיים משמעותיים. בקשת רשות ערעור נדחתה.

· עפ"ג (חיפה) 40095-01-19 מובילי המעיין ואח' נ' מדינת ישראל (14.5.19): המערערים 1-3 הורשעו בשתי עבירות של איסור לכלוך והשלכת פסולת ופינוי פסולת לאתר שאינו מורשה, ובשתי עבירות של עיסוק בעסק טעון רישוי ללא רישיון עסק, ואחד המערערים הורשע בעבירות על חוק שמירת הניקיון, בגין איסור לכלוך והשלכת פסולת ופינוי פסולת לאתר שאינו מורשה. בית משפט קמא קבע כי מתחם העונש ההולם כולל קנסות בשווי עשרות אלפי שקלים (נקבעו מתחמים שונים לכל נאשם בהתאם לחלקו בביצוע העבירות) וענישה נלווית. וגזר על החברות קנסות בסך 150,000 ₪ והתחייבות בסך 300,000 ₪ ועל המנהלים קנס בסך 80,000 ₪, התחייבות בסך 150,000 ₪ וענישה נלווית. בית המשפט המחוזי הפחית את סכומי הקנסות והתחייבויות הכספיות באופן שעל החברות הוטלו קנסות בשווי 120,000 ₪ והתחייבויות בסך 240,000 ₪ ועל המנהלים קנסות בסך 60,000 ₪ והתחייבויות בסך 120,000 ₪.

· ע"פ (ב"ש) 44783-10-18 **איבני נ' מדינת ישראל** (24.5.19): מערער 1 הורשע בביצוע 3 עבירות של השלכת פסולת ולכלוך ברשות הרבים ומערער 2 בשתי עבירות. מערער 1 היה מעסיקו של מערער 2 שעבד אצלו כנהג. מערער 1 הורשע גם בעבירות של השלכת פסולת או חלק ממנה על הקרקע בתחנת המעבר, ללא רישיון או היתר זמני וזאת במשך 4 חודשים, וכן בהפעלת תחנת מעבר לפסולת ללא רישיון וללא התשתיות הדרושות. בית משפט קמא קבע כי מתחם העונש ההולם לעבירות בהן הורשע מערער 1 כולל קנס הנע בין 60,000 ₪ ל- 120,000 ₪ לצד ענישה נלווית, ומתחם העונש ההולם בעבירות בהן הורשע מערער 2, נע בין 20,000 ₪ ל- 40,000 ₪. מערער 1 נדון ל-3 חודשי מאסר על תנאי, קנס בסך עמוד 6

100,000 ₪ והתחייבות בסך 200,000 ₪ ואילו מערער 2 נדון ל-3 חודשי מאסר על תנאי וקנס בסך 20,000 ₪ ופסילה מותנית. בית המשפט המחוזי הקל בעונשו של מערער 2, העמיד את משך המאסר המותנה על 6 שבועות ואת גובה הקנס על 14,000 ₪. יתר רכיבי גזר הדין נותרו ללא שינוי.

עפ"ג (חיפה) 1014-09-17 מדינת ישראל נ' לין-א-מין מרין השקעות ונכסים בע"מ (30.11.17): המשיבים הורשעו בבית משפט קמא על פי הודאתם, בביצוע שש עבירות של איסור לכלוך והשלכת פסולת, עבירות שבוצעו בשני מועדים שונים. משיבים 2 ו-3 הורשעו גם בעבירה של עיסוק בעסק טעון רישוי ללא רישיון עסק כדין. בית משפט קמא קבע כי מתחם העונש ההולם למשיבה 1 כולל קנס שנע בין 30,000-80,000 ₪, מתחם הקנס למשיב 2, בעליה ומנהלה של משיבה 1 נע בין 10,000-30,000 ₪, והקנס ההולם למשיב 3, מנהל התפעול בחברה נע בין 5,000-15,000 ₪. בית משפט קמא גזר על המשיבים את הקנסות הבאים: 30,000 ₪, 10,000 ₪ ו- 5,000 ₪ בהתאמה, וכן התחייבויות כספיות. בית המשפט המחוזי קיבל את ערעור המבקשת, ציין כי ראוי להטיל גם מאסרים מותנים, קבע כי המתחמים גבוהים יותר מאשר אלו שהציג בית משפט קמא - כך לדברי ערכאת הערעור: "סבורים אנו שהמתחמים המקובלים בפסיקה הרלוונטית גבוהים מאלה שהציב בית משפט קמא. בקביעת שיעורי הקנס, הבאנו אפוא בחשבון את מתחמי הענישה המקובלים בפסיקה כשמטרת הפסיקה היא להרתיע את הנאשמים מלהתייחס בהפקרות לאיכות הסביבה", לאחר שנלקח בחשבון שאחת המשאיות היתה תפוסה תקופה ארוכה, וכי אין זה דרכה של ערכאת הערעור למצות את הדין עם משיבים כשמתקבל ערעור המדינה על קולת העונש, הוטלו על המשיבים הקנסות הבאים: 60,000 ₪, 25,000 ₪ ו- 15,000 ₪ בהתאמה, הוגדלו ההתחייבויות ועל משיבים 2 ו-3 והוטלו מאסרים מותנים בני 3 חודשים למשך שנתיים.

ע"פ (מרכז) 40576-06-15 א. נהד בע"מ ואח' נ' מדינת ישראל (15.11.15): המערערים הורשעו לאחר שמיעת ראיות בביצוע **7 עבירות** של השלכת פסולת ובעבירה של ניהול עסק ללא רישיון, בית משפט קמא קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 40 ל-60 אלף ₪ וגזר על מערערת 1 קנס בסך 50,000 ₪ ועל מערערים 2 ו-3, קנס בסך 20,000 ₪ כל אחד. בית המשפט המחוזי קיבל את ערעור של המערערים, קבע שהעונש שהשית בית המשפט על מנהלי החברה (מערערים 2 ו-3) גבוה, הן בהתחשב במתחם שנקבע והן בהתחשב בעובדה שמדובר בחברה קטנה ומשפחתית שהנטל נופל עליה ועל מנהליה כאחד. לפיכך, הופחתו הקנסות, באופן שעל מערערת 1 הוטל קנס בסך של 30,000 ₪ ועל מערערים 2 ו-3 קנס בסך של 15,000 ₪ כל אחד.

ע"פ (מרכז-לוד) 25233-11-14 אל סיד נ' מדינת ישראל (10.3.15): המערער הורשע, לאחר שמיעת ראיות, בעבירה בודדת של לכלוך והשלכת פסולת ברשות הרבים, כמו גם ניהול עסק ללא רישיון. המערער השליך פסולת בניין במחצבה נטושה, בסמוך לשוב אלעד. בית משפט קמא גזר על המערער 3 חודשי מאסר על תנאי, 6 חודשי פסילה על תנאי, קנס בסך של 75,000 ₪ והתחייבות בסכום זהה. בית המשפט המחוזי קיבל את הערעור באופן חלקי והפחית את הקנס לסך של 50,000 ₪.

עפ"ג (חיפה) 41577-08-14, **מדינת ישראל נ' מנאע** (13.11.14): המערערים הורשעו בעבירות על חוק שמירת הניקיון, חוק רישוי עסקים וחוק אויר נקי. המערערים השליכו פסולת לרבות צמיגים וגרוטאת רכב, שהוצתה בהמשך. בית משפט קמא הטיל על החברה קנס בסך 15,000 ₪; על מנהלה קנס בסך של 10,000 ₪; ועל הנהג קנס בסך של 5,000 ₪. בית המשפט המחוזי קיבל את ערעור המדינה, קבע כי מתחמי העונש שקבע בית המשפט קמא נמוכים, העמיד את הרף התחתון של הקנסות לחברה על 40,000 ₪ ולמנהלה על 25,000 ₪ ומבלי למצות את הדין העמיד את סכום הקנסות על 50,000 ₪ לחברה, 30,000 ₪ למנהל החברה ו-10,000 ₪ לנהג המשאית.

ע"פ (מחוזי חיפה) 53133-07-11 **עאסי שעבאן נ' מדינת ישראל** (12.1.2012): המערער הורשע לאחר ניהול הוכחות, בעבירות של איסור לכלוך והשלכת פסולת ברבים, מטרד לציבור וניהול עסק ללא רישיון. המערער נתפס כשהוא משליך ממשאית שבבעלותו, פסולת בניין, סמוך לערוץ נחל, ללא היתר ורישיון. בית משפט קמא גזר על המערער קנס בסך 80,000 ₪, 4 חודשי פסילת רישיון נהיגה והתחייבות בסך 100,000 ₪. הערעור הן על הכרעת הדין והן על גזר הדין נדחה.

ת"פ (באר שבע) 25264-04-21 מדינת ישראל נ' אלסייד (4.4.22): הנאשם הורשע, על פי הודאתו בביצוע עבירה של השלכת של פסולת בניין בשטח פתוח ברשות הרבים, השלכה בודדת באמצעות משאית שבבעלותו, וזאת תוך הפרת תנאי רישיון העסק שברשותו. נקבע שמתחם העונש ההולם נע מקנס בסך 35,000 ₪ ועד לקנס בסך 90,000 ₪, ממאסר מותנה ועד 6 חודשי מאסר וענישה נלווית. לנאשם הרשעה קודמת בעבירות דומות. הנאשם נדון לחודשיים מאסר לריצוי בעבודות שירות, מאסר מותנה בן 4 חודשים, קנס בסך של 50,000 ₪ והתחייבות בסך 100,000 ₪.

ת"פ חיפה 57533-05-18 מדינת ישראל נ' א. בטון מואסי בע"מ ואח' (29.1.20): נאשמת 1 הורשעה בביצוע שלוש השלכות פסולת באמצעות שופל, שתי השלכות באמצעות משאית ושני שיטוחים של פסולת באמצעות שופל, נקבע מתחם של קנס כספי, הנע בין 100,000 ₪ ועד 500,000 ₪, וכן התחייבות כספית כפולה והנאשמת נדונה לקנס בסך 150,000 ₪ והתחייבות בסך 300,000 ₪. נאשם 2 הורשע באחריות מנהל לכל מעשי נאשמת 1, נקבע לגביו מתחם קנס כספי הנע בין 40,000 ₪ ועד 80,000 ₪, והתחייבות כספית כפולה, וכן מאסר מותנה המתחיל ב- 3 חודשים, ועד 6 חודשי מאסר, אותם ניתן לרצות בעבודות שירות. נאשם 2 נדון לקנס בסך 40,000 ₪ וענישה נלווית. נאשם 5 הורשע בשתי השלכות פסולת באמצעות משאית, נקבע שהמתחם מתחיל מ- 10,000 ₪ ונדון לקנס בסך 10,000 ₪ וענישה נלווית.

ת"פ (קרית גת) 36687-04-16 מדינת ישראל נ' גידור הדרום בע"מ (14.9.21): הנאשמים הורשעו לאחר שמיעת הוכחות בעבירות של פינוי פסולת לאתר שאינו מורשה לכך, ונאשמים 1-2, החברה ומנהלה הורשעו גם בעבירה של ניהול עסק ללא רישיון. עסקינן בהשלכת תכולת משאית אחת. נקבע כי מתחם העונש ההולם לחברה כולל קנס שנע בין 30,000-60,000 ₪. מתחם העונש למנהלה נקבע בין 20,000-40,000 ₪ ולנהג בין 8,000-20,000 ₪. על החברה נגזר קנס 35,000 ₪ והתחייבות בסכום כפול, על המנהל הוטל קנס בסך 25,000 ₪ וענישה נלווית ועל הנהג קנס בסך 12,000 ₪ וענישה נלווית לרבות פסילה

ראו גם: עפ"ג (מח' מרכז-לוד) 6288-05-13 **חדיגה נ' מדינת ישראל** (1.12.13); עפ"ג (מח' מרכז-לוד) 35313-07-12 **צארצור נ' מדינת ישראל** (30.12.12); עפ"ג (ת"א) 13950-01-11 ע"פ 17138-01-11 **כהן נ' מדינת ישראל-המשרד להגנת הטבע** (30.03.11); ת"פ (פ"ת) 19901-02-14 **מדינת ישראל נ' עלי סרסור** (21.4.15); ת"פ (שלום נצרת) 23724-10-09, מדינת ישראל נ' סלים ביאטרה (5.1.11); ת"פ (ירושלים) 3164/13, **מדינת ישראל נגד האחים קארי** (12.11.14); ת"פ (אשקלון) 14576-11-22 **מדינת ישראל נ' כהן** (15.6.23).

14. באשר לגובה הקנס - עסקינן בעבירות אשר נעברו ממניע כלכלי וישנה חשיבות לענישה כלכלית מרתיעה. גובה הקנס מושפע מהיקף העבירות. עם זאת, ובהתאם להוראת סעיף 40 ח לחוק העונשין, בקביעת מתחם הקנס

ההולם יש להתחשב גם במצבם הכלכלי של הנאשמים.

15. ההגנה הציגה נתונים בדבר מצבו הכלכלי של נאשם 4 אשר יש לקחתם בחשבון לצורך קביעת המתחם, שכן הוצגו מסמכים רלוונטיים אשר יש בהם כדי להשפיע לקולה על המתחם בכל הנוגע לגובה הקנס. בעניינו של נאשם 2 לא הוצגו מסמכים בנוגע למצב הכלכלי, ועל כן לא מצאתי כי יש להתחשב לקולה במצבו הכלכלי בעת קביעת המתחם.

16. לאור כל האמור אני קובעת כי **מתחם העונש ההולם לכל אחד מהנאשמים** הוא כדלקמן:

נאשם 2 - בגין העבירות של ניהול עסק להובלת פסולת ללא רישיון עסק מתאים, וניסיון השלכת פסולת ברשות הרבים באמצעות משאית ונגרר שבבעלותו - מתחם העונש ההולם נע מקנס בסך 60,000 ₪ ועד לקנס בסך 200,000 ₪. ממאסר מותנה ועד 8 חודשי מאסר וענישה נלווית.

נאשם 3 - בגין העבירה של ניסיון השלכת פסולת ברשות הרבים, בהיותו נהג שכיר, באמצעות משאית ונגרר שבבעלות מעסיקו - מתחם העונש ההולם נע מקנס בסך 10,000 ₪ ועד לקנס בסך 50,000 ₪. ממאסר מותנה ועד 5 חודשי מאסר וענישה נלווית.

נאשם 4 - בגין העבירות של ניהול עסק להובלת פסולת ללא רישיון עסק מתאים, השלכת פסולת ברשות הרבים באמצעות משאית שבבעלותו, גרימת ריח בלתי סביר שעלול להפריע למי שמצוי בקרבת מקום, ואי הימנעות מפעולה שעלולה לזהם מים והשלכת פסולת בקרבת מקור מים, בנוסף, בעלות על שופל שפעל במקום להשלכת הפסולת לתוך נחל צאן - מתחם העונש ההולם, תוך הפחתה משמעותית בגובה הקנס בשל קושי כלכלי שהוכח במסמכים - נע מקנס בסך 50,000 ₪ ועד לקנס בסך 250,000 ₪. ממאסר מותנה ועד 8 חודשי מאסר וענישה נלווית.

(אלמלא המצב הכלכלי הקשה הרי שהרף התחתון של המתחם אמור היה להיות גבוה יותר אף מזה של נאשם 2).
נאשם 5 - בגין העבירות של השלכת פסולת ברשות הרבים, כנהג שכיר, באמצעות משאית שבבעלות מעסיקו, גרימת ריח בלתי סביר שעלול להפריע למי שמצוי בקרבת מקום, ואי הימנעות מפעולה שעלולה לזהם מים והשלכת פסולת בקרבת מקור מים - מתחם העונש ההולם, נע מקנס בסך 12,000 ₪ ועד לקנס בסך 60,000 ₪. ממאסר מותנה ועד 6 חודשי מאסר וענישה נלווית.

שיקולים בגזירת עונשם של הנאשמים

17. בעניינם של הנאשמים אין הצדקה לחרוג לחומרה או לקולה ממתחם העונש ההולם. אני ערה לבקשת ב"כ הנאשמים לחרוג לקולה ממתחם העונש ההולם בעניינו של נאשם 4 בשל מצב רפואי חמור, כפי שנעשה בעניינו של לפוליאנסקי.

[ע"פ 5669/14 אורי לפוליאנסקי נ' מדינת ישראל, שנדון במסגרת פרשת "הולילנד" - ע"פ 4456/14 קלנר ואח' נ' מדינת ישראל (29.12.15) - ראו החל מפסקה 196 ואילך].

עמוד 9

אלא שבעניין לפוליאנסקי דובר במי שעונש מאסר בפועל היה עלול לסכן את חייו בשל מצבו הרפואי החריג, זאת לאחר שהוגשה חוות דעת מקצועית ומנומקת לפיה שהייה במאסר תביא להרעת מצבו ולקיצור תוחלת חייו.

עינתי במסמכים הרפואיים שהוצגו בעניינו של נאשם 4, מהם עולה כי לפני כשנתיים הנאשם עבר ניתוח לקיבוע הסקרום וקיבוע של עצמות האגן ועד היום סובל מכאבים חזקים, הולך בצליעה קלה ומתנייד עם קב.

עוד עולה כי שני בניו של נאשם 4 סובלים ממחלה גנטית (MORQUIO DISEASE) המצריכה ביקורים חוזרים במרפאה וכן בדיקות תקופתיות וסיוע בהתניידות. בנו בן ה-8, מטופל על בסיס שבועי בבית החולים סורוקה במרפאת ילדים והגענו לשם מחייבת נוכחות ההורים. כן צורפה רשימה ארוכה של תורים עתידיים עבור שני הבנים לקבלת הטיפולים.

בעניינו של נאשם 4, לא מוטל עונש מאסר, וממילא לא הוכח כי העונש שיוטל יביא להרעה במצבו הרפואי או לקיצור תוחלת חייו.

על כן, ועל אף מצבו הרפואי של נאשם 4 ושל ילדיו הקטינים, אין בכך כדי להצדיק חריגה ממתחם העונש ההולם.

18. בבואי לגזור את עונשם של הנאשמים בתוך מתחם העונש ההולם לקחתי בחשבון את הנתונים שלהלן:

- לקחתי בחשבון את העובדה שהנאשמים לא הודו ולא לקחו אחריות על מעשיהם, ובחרו לנהל את משפטם עד תום. אין בכך כדי להביא להחמרה בעונשם, אך בוודאי שאינם זכאי ל"הנחת הודיה" השמורה לאלו שבחרים לקחת אחריות בהזדמנות ראשונה.
- זקפתי לזכות הנאשמים את היותם נעדרי הרשעות קודמות.
- לקחתי בחשבון את נסיבותיהם האישיות של הנאשמים, את מצבם הרפואי של נאשם 4 ובני משפחתו, את מצבם הכלכלי של נאשמים 2 ו-4. (הגם שבעניינו של נאשם 2 לא הוצגו מסמכים רלוונטיים) את מצבם האישי הנאשמים כפי שהוצג על ידם.

19. בשים לב שב"כ המאשימה לא עתר להטלת עונשים בדמות מאסר בפועל ופסילה בפועל, או לכל הפחות מאסר מותנה ופסילה מותנית, אמנע מהטלת עונשים אלו, על אף שלטעמי היה מקום להטילם.

עונשם של הנאשמים

20. לאחר שנתתי דעתי המפורט לעיל, מצאתי לנכון ולמידתי לגזור על כל אחד מהנאשמים את העונשים הבאים:

נאשם 2

א. קנס בסך של 65,000 ש"ח או 150 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם לטובת הקרן לשמירת הניקיון. הקנס ישולם ב- 30 תשלומים חודשיים רצופים ושווים. תשלום ראשון לא יאוחר מיום 1.10.23.

ב. הנאשם יתחייב על סך של 130,000 ₪ וזאת לבל יעבור עבירות בהן הורשע תוך 3 שנים מהיום. במידה ולא יתחייב - יאסר למשך 40 יום. ההתחייבות תחתם במזכירות בית המשפט תוך 30 יום מהיום.

נאשם 3

א. קנס בסך של 12,000 ש"ח או 32 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם לטובת הקרן לשמירת הניקיון. הקנס ישולם ב- 12 תשלומים חודשיים רצופים ושווים. תשלום ראשון לא יאוחר מיום 1.10.23.

ב. הנאשם יתחייב על סך של 24,000 ₪ וזאת לבל יעבור עבירות בהן הורשע תוך 3 שנים מהיום. במידה ולא יתחייב - יאסר למשך 15 יום. ההתחייבות תחתם במזכירות בית המשפט תוך 30 יום מהיום.

נאשם 4

א. קנס בסך של 52,000 ש"ח או 120 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם לטובת הקרן לשמירת הניקיון. הקנס ישולם ב- 26 תשלומים חודשיים רצופים ושווים. תשלום ראשון לא יאוחר מיום 1.10.23.

ב. הנאשם יתחייב על סך של 130,000 ₪ וזאת לבל יעבור עבירות בהן הורשע תוך 3 שנים מהיום. במידה ולא יתחייב - יאסר למשך 40 יום.

התחייבות תחתם במזכירות בית המשפט תוך 30 יום מהיום.

נאשם 5

א. קנס בסך של 14,000 ש"ח או 35 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם לטובת הקרן לשמירת הניקיון. הקנס ישולם ב- 14 תשלומים חודשיים רצופים ושווים. תשלום ראשון לא יאוחר מיום 1.10.23.

ב. הנאשם יתחייב על סך של 28,000 ₪ וזאת לבל יעבור עבירות בהן הורשע תוך 3 שנים מהיום. במידה ולא יתחייב - יאסר למשך 15 יום.

ההתחייבות תחתם במזכירות בית המשפט תוך 30 יום מהיום.

השוברים ינופקו על ידי המאשימה וישלחו על ידי המאשימה לב"כ הנאשמים

זכות ערעור כחוק תוך 45 יום מהיום

ניתן היום, כ"ח תמוז תשפ"ג, 17 יולי 2023, במעמד ב"כ הצדדים.